

Exempel på områden där det just nu observerats destruktiva effekter och problem som en följd av förenklade grundantaganden

av Bengt-Åke Wennberg och Monica Hane

Politiska beslut, ekonomiska satsningar, etablerade organisatoriska lösningar och bedömningar av hälsorisker och arbetsförhållanden bygger ofta på antagandet om konstanta samband och om stabila sammanhållna sociala enheter. Analyser, åtgärder och interventioner är därför dåligt anpassade till ett samhälle som i allt högre grad består av flyktiga nätverksstrukturer. Åtgärder som inte ger utlovad effekt och inte kommer till rätta med problemen skapar misstro och uppgivenhet.

I samband med de seminarier som ordnades i september 2019 – med anledning av att Samarbetsdynamik AB då funnits i precis 50 år – ombads de inbjudna deltagarna att formulera områden som de uppfattade behövde utforskas närmare och med tydligare utgångspunkt i de omständigheter som präglar dagens situationer både i arbetslivet och samhället. Ett 10-tal av de inbjudna utöver de 15 som också deltog i samtalen bidrog med exempel från sina respektive fält.

Nedan följer de områden som blev resultatet av denna inventering:

- att dagens människor blir stressade då man som individ i dag måste ha en helt annan frihet och självständighet än den som just nu erbjuds i omvärlden och i arbetslivet. Först om man lättar på dagens administrativa krav är det möjligt för individen att hantera den synkronisering med alla andra som krävs.
- att det i dagens arbetsliv är svårt att veta om man gör ett bra jobb. De stabila gemenskaper som förr fanns har upplösts i flyktiga mikrosystem. Arbetsresultatet mottas och värderas numera av andra än de som känner till de faktiska förhållandena.
- att många utbildningar och koncept upplevs främmande. De visar sig inte ha något direkt värde för de individer som lever i en allt mer varierad kontext i vilka samarbetets dynamik måste utvecklas på plats.
- att den ekonomiska doxan – språkbruket – inte kan värdera det som görs på ett relevant sätt.
- att missförhållanden, korruption och lurendrejeri blir osynliga. De korrigeringsmekanismer som förr var verkningsfulla fungerar inte när de tillämpas på nätverk.
- att sociala insatser och HR-insatser blir ineffektiva.
- att landsbygd och glesbygd ”går på knäna”. Politiken och samhällsdebatten kräver ”mer av samma”. Exempelvis pateralistiska åtgärder och allt större enheter – vilket gör att människor passiviseras och även små framgångsrika verksamheter suggs upp och flyttas in i stora.
- att kriminalitet och våld utövas i mikrosystem och styrs av skeenden i dessa. De kan därför inte som förr rättas till med övergripande och generella insatser.

- att det inte som förr går att hitta lönsamma investeringar som kan växa och bli stora. De faktiska ekonomiska potentialerna i vårt nuvarande samhälle ser annorlunda ut än de ekonomiska och affärsmässiga potentialerna i ett samhälle som domineras av masskonsumtion och sammanhållna marknader.
- att utbildningsinstitutioner, arbetsformer och karriärgångar inte är utformade för ett nätverkssamhälle medför att kompetensutvecklingen blir otillräcklig och att individer inte blir tillräckligt förberedda för det arbetsliv som i dag finns.
- att kurser och föreläsningar om ledarskap bygger på en föreställning om ledningars och chefers roll som inte längre är relevant och ökar frustration och passivitet.